COMISIA EUROPEANĂ

ÎNALTUL REPREZENTANT
AL UNIUNII
PENTRU AFACERI EXTERNE ȘI
POLITICA DE SECURITATE

Bruxelles, 8.3.2011
COM(2011) 200 final

COMUNICARE COMUNĂ
CĂTRE CONSILIUL EUROPEAN, PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

UN PARTENERIAT PENTRU DEMOCRAȚIE ȘI PROSPERITATE ÎMPĂRTĂȘITĂ CU ȚĂRILE SUD-MEDITERANEENE

COMUNICARE COMUNĂ
CĂTRE CONSILIUL EUROPEAN, PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ŞI SOCIAL EUROPEAN ŞI COMITETUL REGIUNILOR

UN PARTENERIAT PENTRU DEMOCRAŢIE ŞI PROSPERITATE ÎMPĂRTĂŞITĂ CU ŢĂRILE SUD-MEDITERANEENE

INTRODUCERE

Evenimentele în curs din vecinătatea sudică a UE sunt evenimente de proporţii istorice, care reflectă un proces de transformare profund şi vor avea consecinţe de durată nu numai pentru popoarele şi ţările din regiune, ci şi pentru restul lumii şi pentru UE, în special. Schimbările care au loc acum sunt vectorul aspiraţiei spre o viaţă mai bună pentru populaţia din regiune şi al speranţei că vor fi respectate într-o măsură mai mare drepturile omului, pluralismul, statul de drept şi justiţia socială − valori universale care ne sunt comune tuturor. Evoluţia spre democraţie deplină nu urmează niciodată o traiectorie simplă - aceste transformări sunt însoţite de riscuri şi de incertitudini. Deşi admite dificultăţile, UE trebuie să opteze, în mod evident şi strategic, pentru sprijinirea aspiraţiei spre principiile şi valorile pe care le cultivă. Sunt motivele pentru care Europa nu poate fi un spectator pasiv şi trebuie să sprijine fără rezerve dorinţa popoarelor din vecinătatea noastră de a se bucura de aceleaşi libertăţi pe care noi le considerăm un drept al nostru. Ţările europene au propria lor experienţă în ceea ce priveşte tranziţia spre democraţie. Uniunea Europeană are o bogată tradiţie în ceea ce priveşte sprijinirea ţărilor care trec de la regimuri autocratice la democraţie, la început în sudul Europei şi, mai recent, în Europa Centrală şi în Europa de Est. Respectând ceea ce constituie în esenţă procese de transformare interne, UE poate oferi cunoştinţe şi experienţă – ale guvernelor, ale instituţiilor europene (Comisia Europeană şi Parlamentul European), ale partidelor politice, ale fundaţiilor, ale sindicatelor şi ale organizaţiilor societăţii civile. Există un interes comun de promovare a democraţiei, a stabilităţii, a prosperităţii şi a păcii în spaţiul sud-mediteraneean.

Considerăm că acum este momentul unui pas calitativ înainte în relaţiile dintre UE şi vecinii ei din sud. Această nouă abordare ar trebui să se întemeieze fără echivoc pe angajamentul solidar faţă de valori comune. În ultimele săptămâni populaţia din această regiune s-a exprimat în favoarea participării politice, a demnităţii, a libertăţii şi a unor posibilităţi de ocupare a forţei de muncă, iar această problematică poate fi abordată numai prin reforme economice şi politice mai rapide şi mai ambiţioase. UE este gata să îşi sprijine toţi vecinii din sud care sunt capabili şi dispuşi să lanseze astfel de reforme, prin intermediul unui „**Parteneriat pentru democraţie şi prosperitate împărtăşită**”. Trebuie să existe un angajament comun faţă de democraţie, faţă de drepturile omului, faţă de justiţie socială, faţă de buna guvernanţă şi faţă de statul de drept. Parteneriatul trebuie să se bazeze pe progrese concrete în aceste domenii şi trebuie să reprezinte o abordare **diferenţiată**. Deşi au multe în comun, ţările din regiune au identităţi diferite, de aceea trebuie să ţinem seama de particularităţile specifice fiecăreia.

Un „**Parteneriat pentru democrație și prosperitate împărtășită**” ar trebui să se întemeieze pe următoarele trei elemente:

- transformare democratică și consolidare a instituțiilor, cu o atenție deosebită în ceea ce privește libertățile fundamentale, reformele constituționale, reforma sistemului judiciar și lupta împotriva corupției;
- un parteneriat mai puternic cu populația, accentuând în mod deosebit sprijinul acordat societății civile și consolidarea posibilității schimburilor și a contactelor interpersonale, în special în ceea ce privește tinerii;
- creștere durabilă și favorabilă incluziunii, precum și dezvoltare economică, asistență în special pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri), pentru formarea profesională și educațională, pentru îmbunătățirea sistemului sanitar și a sistemului de învățământ în regiunile mai sărace.

Prezenta comunicare explică ce a întreprins UE pentru a găsi soluții la consecințele pe termen scurt ale evenimentelor recente din Africa de Nord și prezintă în mod clar abordarea noastră în ceea ce privește procesul pe termen mai lung de transformare în realitate a imenselor speranțe care au fost exprimate în regiune. Comunicarea va fi dezvoltată prin consultarea nu numai a cererilor de asistență de la guverne partenere, ci și a solicitărilor exprimate de societatea civilă.

În spațiul sud-mediteraneean, în situația unui mediu politic aflat într-o schimbare radicală, este necesară o schimbare a abordării europene asupra regiunii − temele subiacente ale diferențierii, ale condiționalității și ale unui parteneriat între societățile noastre fac parte din procesul în curs de revizuire a politicii europene de vecinătate despre care vom prezenta o comunicare comună în luna aprilie.

1. REACȚIA NOASTRĂ IMEDIATĂ

- Ajutor umanitar (30 de milioane EUR)
- Facilitarea cooperării consulare și a evacuării
- Operațiuni comune ale Frontex
- Recurgerea la cele 25 de milioane EUR din Fondul UE pentru frontierele externe și din Fondul european pentru refugiați
- Vizite ale Înaltului Reprezentant/Vicepreședintelui (ÎR/VP) în Tunisia și Egipt, reuniune de coordonare internațională la Bruxelles
- Sprijinirea tranziției democratice

Răspunsul rapid și eficace la provocările imediate ale evoluției situației în vecinătatea sudică, precum și abordarea și contracararea riscurilor pe care le reprezintă noi evenimente soldate cu pierderi de vieți omenești și a dificultăților au constituit prima noastră preocupare.

Pentru soluționarea nevoilor umanitare celor mai urgente, în Libia, ale persoanelor strămutate la frontierele cu Tunisia și cu Egiptul, Comisia a pus la dispoziție un **ajutor umanitar** în valoare de 30 de milioane EUR. În cadrul acestuia, oferim asistență medicală și ajutoare constând în alimente, precum și adăpost și alte ajutoare de necesitate. Pentru asigurarea unui răspuns rapid dacă situația se deteriorează în continuare, pe teren se află experți ai Comisiei și se elaborează planuri de urgență. Este nevoie de vigilență, întrucât criza umanitară amenință să se extindă la țările învecinate atât în Maghreb, cât și în Africa subsahariană deoarece populația se refugiază din Libia. Comisia va intensifica sprijinul financiar dacă se va dovedi necesar pe teren; de asemenea, încurajăm statele membre ale UE să continue să reacționeze în mod similar.

Între toate statele membre și UE s-a menținut o strânsă cooperare consulară și au fost activate mecanismele UE adecvate, inclusiv Centrul de situații, în cadrul SEAE, pentru a permite un schimb rapid de informații și utilizarea resurselor cu cea mai mare eficacitate. La 23 februarie a fost activat mecanismul de protecție civilă al UE (MIC) pentru a facilita evacuarea cetățenilor UE prin intermediul unor mijloace de transport aerian și maritim. Acest efort general a fost sprijinit de Statul Major al UE. Comisia cooperează cu organizații internaționale (ICNUR, Organizația Internațională pentru Migrație - OIM) pentru a ajuta persoanele care doresc să părăsească Libia să se întoarcă în țările lor de origine. Ar putea fi luată în considerare o eventuală utilizare a instrumentelor politicii de securitate și apărare comună (PSAC) în vederea consolidării acțiunilor pe termen scurt.

Pentru a sprijini Italia, precum și alte state membre dacă este nevoie, în cazul în care s-ar produce un aflux masiv de migranți din Africa de Nord, Comisia și-a mobilizat instrumentele, incluzând măsuri operaționale și asistență financiară. La 20 februarie, a fost inițiată operațiunea comună a Frontex, HERMES 2011, cu echipamente și experți dintr-o serie de state membre. Dacă este necesar, operațiunile Frontex ar putea fi intensificate pentru a contribui la gestionarea eventualelor noi afluxuri. Comisia este gata să mobilizeze, între altele, sprijin financiar din fonduri cum sunt Fondul pentru frontierele externe și Fondul european pentru refugiați care se ridică la suma de 25 de milioane EUR.

În **Tunisia**, s-au alocat 17 milioane EUR pentru sprijin imediat și pe termen scurt pentru tranziția democratică, precum și asistență în zonele sărace din interiorul țării. Aceste măsuri includ asistență în vederea stabilirii unui cadru juridic adecvat pentru organizarea de **alegeri** și pentru o misiune a UE de observare a alegerilor în scopul sprijinirii activității Comisiei naționale pentru reforma constituțională și alegeri și, de asemenea, acoperă sprijinul suplimentar pentru societatea civilă. Prin intermediul Instrumentului de stabilitate, va fi oferit în continuare sprijin pentru reforma democratică. Ca urmare a vizitelor în Tunisia și în Egipt, ÎH/VP a convocat o reuniune internațională, la 23 februarie, care a oferit ocazia comparării observațiilor, cu principalii parteneri și cu principalele instituții financiare internaționale (IFI), privind evoluția evenimentelor în regiune. Întâlnirea a reconfirmat faptul că eforturile comunității internaționale trebuie să fie în strânsă coordonare și concordanță cu prioritățile exprimate chiar de tunisieni și de egipteni.

În cazul **Egiptului**, ar fi prematur să se anunțe un pachet de asistență până când autoritățile nu sunt gata să solicite asistență și să definească necesități prioritare. Atunci când autoritățile vor fi pregătite, UE este gata să mobilizeze ajutoare corespunzătoare priorităților respective.

În **Libia**, UE a condamnat ferm actele săvârșite de regimul Gaddafi și a suspendat imediat negocierile pentru acordul-cadru UE-Libia, precum și orice formă de cooperare tehnică. Pe

lângă sancțiunile ONU, la 28 februarie, UE a adoptat măsuri restrictive suplimentare, și anume un embargo asupra echipamentelor care ar putea fi folosite pentru represiunea internă și desemnări autonome în cadrul restricțiilor privind călătoriile și în cadrul înghețării activelor. S-au propus măsuri suplimentare.

2. ADAPTAREA ABORDĂRII NOASTRE

- Revizuirea și ajustarea politicii de vecinătate a UE
- Evoluția către un statut avansat în acordurile de asociere
- Consolidarea dialogului politic

Reacția UE față de schimbările care au loc în regiune trebuie să fie mai precis orientată, mai inovatoare și mai ambițioasă, abordând nevoile persoanelor și realitățile de pe teren. Reformele politice și economice trebuie să fie convergente și să ajute la obținerea unor drepturi și libertăți politice, la responsabilizare și la participare. UE ar trebui să fie gata să ofere sprijin mai important acelor țări care sunt gata să coopereze la un astfel de program comun, dar și să reconsidere ajutorul atunci când anumite țări se îndepărtează de această cale.

Noua abordare, un „**Parteneriat pentru democrație și prosperitate împărtășită**”, reprezintă o schimbare radicală, esențială, în relațiile UE cu partenerii care se angajează să realizeze reforme specifice, măsurabile. Este o **abordare bazată pe stimulente** întemeiată pe o mai mare diferențiere („mai mult pentru mai mult”): cei care avansează mai mult și mai repede pe calea reformelor vor putea să se bazeze pe un sprijin mai important din partea UE. Ajutoarele vor fi realocate sau reorientate în cazul celor care blochează sau restrâng planurile de reformă stabilite de comun acord.

Mai concret, cooperarea politică mai strânsă înseamnă înaintarea spre standarde mai înalte în ceea ce privește drepturile omului și guvernanța, bazate pe un set de indicatori minimali în raport cu care vor fi evaluate performanțele. **Condiția de admitere în parteneriat ar trebui să fie angajamentul de a organiza alegeri monitorizate corespunzător, libere și corecte**. Aceasta înseamnă, de asemenea, o cooperare mai strânsă în contextul politicii externe și de securitate comună (PESC) și o cooperare mai intensă la nivelul forumurilor internaționale în ceea ce privește aspecte de interes comun. UE va continua să se angajeze și să își ofere sprijinul în vederea rezolvării disputelor pe cale pașnică în cadrul și între statele din regiune. Parteneriatul ar trebui susținut prin consolidarea dialogului politic. De îndată ce condițiile locale o vor permite, UE va intensifica la toate nivelurile dialogul politic bilateral, acordând un loc important drepturilor omului și responsabilității politice.

Țările partenere care realizează reformele necesare pot conta pe **reluarea negocierilor** privind acordurile de asociere în vederea dobândirii „statutului avansat” care permite intensificarea în mod semnificativ a dialogului politic și amplificarea legăturilor dintre țara parteneră și instituțiile UE. Aceasta va cuprinde o angajare mai profundă în ceea ce privește mobilitatea și ameliorarea accesului pe piața UE.

3. DEMOCRAȚIE ȘI CONSOLIDAREA INSTITUȚIILOR

- Extinderea sprijinului pentru societatea civilă
- Instituirea unei Facilități pentru societatea civilă în cadrul politicii de vecinătate
- Sprijinirea Forumului de dialog social

Uniunea Europeană este pregătită să sprijine procesele de reformă democratică și constituțională. Reforma judiciară, transparența consolidată și lupta împotriva corupției sunt elemente deosebit de importante ale acestui proces, atât pentru a încuraja investițiile economice externe și interne, cât și pentru a face dovada unei adevărate schimbări în viața de zi cu zi a oamenilor. Putem pune la dispoziție cunoștințele și experiența de care dispunem, prin intermediul unor instrumente precum programe de înfrățire și TAIEX, pentru a sprijini procesul de consolidare a capacităților, cu un accent special pe întărirea instituțiilor de guvernământ care pot asigura consolidarea schimbării, inclusiv la nivel local și regional. Cunoștințele și experiența noastră în asistența electorală va fi, de asemenea, mobilizată pe deplin pentru a acompania procesele electorale din Tunisia și, la solicitarea autorităților, din Egipt.

O **societate civilă** prosperă poate contribui la sprijinirea drepturilor omului, precum și la consolidarea democrației și la buna guvernanță, îndeplinind un rol important în verificarea exceselor executivului. O serie de organizații neguvernamentale (ONG-uri) și de organizații ale societății civile pot furniza sprijinul foarte necesar pentru reforme și implicarea în domenii care sunt în centrul preocupărilor cetățenilor, ca de exemplu drepturile omului, mediu, dezvoltare socială și economică. Este un domeniu în care ar trebui să urmărim maximizarea asistenței pe care statele membre o pot oferi într-un interval de timp foarte scurt în vederea creări unei platforme pentru societatea civilă, partidele politice, sindicate și asociații. Aceasta s-ar putea realiza cu finanțare de la UE și cu sprijinul partidelor politice, al sindicatelor, fundațiilor și al ONG-urilor relevante din UE. Femeile au jucat un rol însemnat în schimbările din regiune, iar aspectele legate de gen vor avea un rol important în viitorul sprijin acordat de UE.

Cu ocazia revizuirii din luna aprilie a politicii europene de vecinătate, se vor face propuneri pentru consolidarea sprijinului acordat de Uniunea Europeană organizațiilor societății civile din vecinătatea noastră. Se va avea în vedere un sprijin special pentru societatea civilă (o **Facilitate pentru societatea civilă în cadrul politicii de vecinătate)** cu scopul de a dezvolta capacitatea organizațiilor societății civile de sensibilizare și cu scopul de a spori capacitatea acestora de monitorizare a reformei și de participare efectivă la dialogurile de politică.

Dialogul social între sindicate și angajatori îndeplinește un rol important în sprijinirea eforturilor de reformă. În prezent se formează noi sindicate și asociații ale angajatorilor. Se creează astfel posibilitatea unui dialog social mai eficient. Acest dialog ar trebui sprijinit prin intermediul Forumului euromediteraneean de dialog social care va facilita schimburile între partenerii sociali mediteraneeni privind aspectele esențiale legate de ocuparea forței de muncă și aspectele sociale și va sprijini procesul de consolidare a capacității.

Uniunea Europeană sprijină deja reforma administrației publice, care are ca scop raționalizarea și consolidarea proceselor politice de bază, formularea bugetului și capacitatea de a strânge fonduri interne prin intermediul sistemelor și administrațiilor fiscale eficiente,

echitabile și sustenabile. În vederea unei mai bune susțineri a luptei împotriva corupției și a fluxurilor financiare ilicite, precum și în vederea îmbunătățirii bunei gestiuni financiare, aceste programe ar trebui să abordeze, în egală măsură, transparența și răspunderea în administrația publică.

4. ABORDAREA PROVOCĂRILOR LEGATE DE MOBILITATE

- Încheierea de parteneriate pentru mobilitate
- Consolidarea cooperării locale Schengen
- Utilizarea deplină a îmbunătățirilor din Codul UE al vizelor

Contactele interpersonale sunt importante în promovarea înțelegerii reciproce, precum și a afacerilor, în folosul dezvoltării culturale și economice a întregii regiuni mediteraneene și a integrării migranților în UE.

Un element esențial în acest sens este consolidarea **dezvoltării capacității** în țările mediteraneene în materie de frontiere/migrație/azil și cooperarea mai eficientă în materie de aplicare a legii pentru îmbunătățirea securității în Mediterana.

Ar trebui lansate **parteneriate pentru mobilitate** cu țările partenere. Scopul acestor parteneriate este de a furniza un cadru global care să garanteze buna gestionare a circulației persoanelor între UE și o țară terță. Parteneriatele includ inițiative precum acorduri în materie de vize și migrație legală; cadre juridice pentru migrația (economică); consolidarea capacității pentru gestionarea remizelor și pentru corelarea eficientă a cererii și a nevoii de forță de muncă, programe de returnare și reintegrare, actualizarea sistemelor de azil la standardele UE etc. În schimbul unei mai mari mobilități, partenerii trebuie să fie dispuși să asigure o mai bună consolidare a capacității și să ofere sprijin financiar adecvat pentru **gestionarea frontierelor**, prevenirea și combaterea migrației ilegale și a traficului de persoane, inclusiv prin supraveghere maritimă consolidată; pentru returnarea migranților ilegali (condiții de returnare și acorduri de readmisie), precum și pentru consolidarea capacității și competențelor autorităților de punere în aplicare a legii în vederea combaterii eficiente a criminalității transfrontaliere organizate și a corupției.

Pe termen scurt, Comisia va lucra cu statele membre asupra **legislației în materie de migrație legală și asupra politicii în materie de vize în vederea susținerii obiectivului de mobilitate consolidată, în special pentru studenți, cercetători și oameni de afaceri**. Colaborarea în cadrul cooperării locale Schengen ar trebui consolidată și ar trebui să se folosească pe deplin îmbunătățirile practice și flexibilitățile pentru solicitanții de vize în temeiul Codului UE al vizelor, inclusiv emiterea de vize cu intrări multiple pentru călătorii *bona fide* și pentru grupuri speciale (ca de exemplu cercetători, studenți și oameni de afaceri). Ar trebui avută în vedere negocierea unor acorduri de facilitare a eliberării vizelor de scurtă ședere cu țările sud-mediteraneene, în urma unei abordări diferențiate și întemeiate. Dacă este necesar, se va acorda sprijin financiar. **Comisia lansează colegiuitorilor un apel de adoptare rapidă a directivelor privind muncitorii sezonieri din țări terțe și persoanele transferate în cadrul aceleiași întreprinderi, care vor contribui, de asemenea, la consolidarea mobilității către UE**.

Pe termen lung, în condițiile în care se pun în aplicare în mod eficient acordurile de facilitare a eliberării vizelor și acordurile de readmisie, s-ar putea avea în vedere efectuarea treptată a demersurilor în vederea liberalizării vizelor pentru țările partenere individuale, de la caz la

caz, ținând seama de cadrul general al relațiilor cu țara parteneră vizată și în măsura în care există condiții de mobilitate bine gestionate și sigure.

5. PROMOVAREA DEZVOLTĂRII ECONOMICE FAVORABILE INCLUZIUNII

- Promovarea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) și crearea de locuri de muncă
- Obținerea acordului statelor membre în vederea creșterii cu 1 miliard EUR a volumului împrumuturilor BEI
- Colaborarea cu alte părți interesate pentru extinderea mandatului BERD la țările din regiune
- Promovarea creării de locuri de muncă și a formării profesionale

Neliniștea din mai multe țări din spațiul sud-mediteraneean este în mod evident legată de puncte slabe în economie. Multe economii se caracterizează prin distribuția inegală a avuției, prin reforme economice și sociale insuficiente, prin capacitatea redusă de creare de locuri de muncă, prin sisteme de învățământ și de formare slabe care nu furnizează competențele necesare pe piața forței de muncă, precum și printr-un nivel redus al integrării comerciale regionale.

Țările din regiune trebuie să revigoreze economiile lor pentru a obține creștere economică sustenabilă și favorabilă incluziunii, pentru a realiza dezvoltarea regiunilor mai sărace și pentru a crea locuri de muncă. Întreprinderile mici și mijlocii (IMM) au un rol esențial în crearea de locuri de muncă. Pentru a prospera, acestea au nevoie de un cadru legislativ solid, care să favorizeze afacerile și antreprenoriatul. Uniunea Europeană este pregătită să sprijine aceasta prin dialog de politică și cooperare în cadrul programului de lucru industrial euromediteraneean. Acest demers ar trebui însoțit prin politici integrate în materie de ocupare a forței de muncă și prin politici sociale integrate, inclusiv corelarea inițiativelor de formare profesională cu nevoile de pe piața forței de muncă, dialog politic, prevederea de garanții sociale și prin transformarea sectorului informal.

Instituțiile financiare internaționale își pot aduce contribuția la acest efort. Finanțarea ar putea proveni de la Banca Europeană de Investiții (BEI) și, dacă acționarii din afara UE sunt de acord, de la Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD). BEI desfășoară activitate în regiune de peste 30 de ani, operațiunile băncii fiind puse în aplicare în cadrul Facilității euromediteraneene de investiții și parteneriat (FEMIP). FEMIP desfășoară activitate în nouă țări sud-mediteraneene, accentul fiind pus pe investiții în infrastructură și sprijin pentru sectorul privat. Pe lângă accelerarea aplicării și aprobării proiectelor aflate, în prezent, în derulare, BEI ar putea furniza aproximativ 6 miliarde EUR pentru regiunea mediteraneeană în următorii trei ani, **în condițiile în care Consiliul aprobă pachetul suplimentar de împrumuturi** în valoare de 1 miliard EUR, pachet propus recent de Parlamentul European. **Comisia sprijină această creștere în mandatul de împrumuturi și solicită Consiliului să ajungă rapid la un acord cu privire la această creștere.**

De asemenea, se adresează Consiliului invitația de a adopta propunerea Comisiei din mai 2008 cu privire la restituirile BEI. Prin aceasta, BEI și alți intermediari financiari ar putea reinvesti în favoarea sectorului privat fondurile în temeiul FEMIP care rezultă din

operațiunile de finanțare anterioare. În viitorul apropiat, această posibilitate ar genera aproximativ 120 de milioane EUR în prezent și până la 200 de milioane EUR până în 2013.

BERD, care în prezent nu desfășoară activitate în spațiul sud-mediteraneean, ar putea să își extindă operațiunile dacă se modifică statutul băncii. În cazul în care toți acționarii își dau acordul, prin aceasta s-ar permite desfășurarea unei activități comerciale anuale a BERD, cu o valoare inițială de 1 miliard EUR, sumă obținută din resursele existente ale băncii. **Comisia sprijină extinderea operațiunilor BERD și solicită statelor membre UE și celorlalte guverne care au calitatea de acționar să sprijine acest demers în regim de urgență.**

Aceste inițiative nu vor fi în detrimentul împrumuturilor către alte țări de operare, de exemplu în vecinătatea estică.

6. GARANTAREA IMPACTULUI MAXIM AL COMERȚULUI ȘI INVESTIȚIILOR

- Adoptarea regulilor de origine preferențială paneuromediteraneene
- Aprobarea rapidă a acordurilor privind produsele agricole și pescărești
- Accelerarea negocierilor privind comerțul cu servicii
- Negocierea unor zone de liber schimb aprofundate

Comerțul și investițiile reprezintă motoare ale creșterii și contribuie la reducerea sărăciei. Acestea reunesc oamenii, asigurând legături între națiuni și contribuind la stabilitatea politică. Cu toate acestea, pentru a putea valorifica potențialul investițiilor străine directe (ISD) și al comerțului, acestea trebuie să fie încorporate într-un mediu de afaceri solid, care, la rândul său, necesită consolidarea statului de drept și a sistemului judiciar, abordarea chestiunii corupției și revizuirea procedurilor administrative.

Țările din zonă sunt în stadii diferite ale relațiilor comerciale și de investiții cu UE. Unele țări (Tunisia, Maroc, Egipt, Iordania) au relații relativ bine consolidate; altele (Siria, Algeria, Libia) mai puțin. UE a încheiat acorduri de liber schimb cu întreaga regiune, cu excepția Siriei și a Libiei. Aceste acorduri permit accesul liber pe piață al produselor industriale. Recent, UE și-a îmbunătățit accesul preferențial pe piețe pentru produsele agricole și pescărești, în special cu Egiptul și Iordania, în timp ce numeroase alte acorduri în acest domeniu se află în curs de negociere sau în etapa de aprobare, de exemplu cu Marocul. În ceea ce privește Marocul, a existat, de asemenea, un schimb de oferte care viza liberalizarea serviciilor, însă chestiunea mobilității forței de muncă reprezintă un obstacol major.

Măsurile întreprinse de UE în vederea sprijinirii comerțului și investițiilor ar trebui să fie cel mai bine adaptate situației din fiecare țară, inclusiv în ceea ce privește ritmul și volumul reformelor în general, ținând seama, de asemenea, de nivelul actual al volatilității din zonă.

Pe termen scurt și mediu, UE și-ar putea fixa obiectivele menționate mai jos.

- accelerarea încheierii și a aprobării din partea UE a acordurilor de liberalizare a comerțului, în special în domeniul produselor agricole și pescărești cu Tunisia și Maroc.
- lansarea negocierilor privind acordurile de evaluare a conformității și de acceptare a produselor industriale.

- accelerarea negocierilor bilaterale în curs privind liberalizarea comerțului cu servicii (inclusiv în ceea ce privește facilitarea eliberării vizelor în cazul persoanelor care provin din categorii profesionale specifice).
- încheierea în 2011 a **convenției regionale unice în domeniul regulilor de origine preferențială paneuromediteraneene**. Acest eveniment ar trebui să fie însoțit de o revizuire rapidă a regulilor de origine. Un punct de referință pentru aceste reforme îl reprezintă regimul adoptat recent privind beneficiarii SGP (sistemul generalizat de preferințe). **Comisia lansează un apel Consiliului să adopte în regim de urgență propunerile sale în curs privind convenția regională unică, în urma consultării cu Parlamentul European.**

Pe termen mediu și lung, obiectivul comun asupra căruia s-a căzut de acord în cadrul discuțiilor la nivel regional și la nivel bilateral cu partenerii sud-mediteraneeni este reprezentat de stabilirea unor zone de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare, de valorificare a acordurilor actuale de asociere euromediteraneene și a planurilor de acțiune pentru politica europeană de vecinătate. Acestea ar trebui să facă parte dintr-un pachet cuprinzător mai larg, care să vină în sprijinul reformelor democratice și economice. Ar trebui să se inițieze negocieri cu țările care s-au angajat în mod clar într-un asemenea proces de transformare politică și economică. Dincolo de simpla eliminare a taxelor la import, aceste acorduri ar trebui să stimuleze, treptat, o mai bună integrare între economiile partenerilor noștri sud-mediteraneeni și piața unică a UE, și ar include măsuri, cum ar fi convergența legislativă. O prioritate deosebită ar trebui să se acorde măsurilor în domenii precum politica concurenței, achizițiile publice, protecția investițiilor, precum și măsurilor sanitare și fitosanitare.

7. CONSOLIDAREA COOPERĂRII SECTORIALE

- Stabilirea unei Comunități a energiei UE-Mediterana de Sud
- Lansarea unui program de sprijin în domeniul dezvoltării agricole/rurale
- O participare sporită la programele privind educația
- Dezvoltarea internetului și a altor tehnologii de comunicație

Regiunea Mediteranei de Sud este de o importanță strategică pentru UE în ceea ce privește **securitatea aprovizionării cu gaz și petrol** din anumite țări, însă și la un mod mai general în ceea ce privește tranzitul prin regiune și dincolo de aceasta. Există un potențial evident în ceea ce privește crearea unui parteneriat euromediteraneean în materie de producție și gestionare a energiilor regenerabile, în special energia solară și eoliană, precum și în privința unei abordări comune care să garanteze securitatea energiei. În conformitate cu scenariul UE 2050 privind decarbonizarea, investițiile comune în sectorul energiilor regenerabile în Mediterana de Sud ar putea oferi posibilitatea unui nou parteneriat, cu condiția creării unei perspective corecte a pieței pentru importurile de energie electrică.

Se recomandă deschiderea unei perspective verosimile în ceea ce privește integrarea Mediteranei de Sud pe piața internă a energiei din UE, pe baza unei abordări diferențiate și graduale. Pe termen mediu si lung, aceasta ar însemna instituirea unui tip de „comunitate a energiei UE-Mediterana de Sud”, începând cu țările din Magreb, care să se poată extinde progresiv și asupra Mashreqului. Prin extinderea Tratatului de instituire a Comunității Energiei asupra țărilor vecine situate la est și sud-est de Uniune sau, pornind de la

experiența acumulată, această comunitate ar trebui să acopere anumite părți relevante ale legislației UE privind energia, în scopul promovării unei convergențe reale și fiabile între politicile energetice ale partenerilor sud-mediteraneeni și politica UE.

Activitățile UE în această regiune ar trebui să se focalizeze cu precădere pe **educație**. Abordarea problemelor legate de nivelul ridicat al analfabetismului constituie o prioritate în vederea promovării democrației și a garantării unei forțe de muncă calificate, care să contribuie la modernizarea economiilor din regiunea Mediteranei de Sud. Schimburile la nivel universitar sunt valoroase, iar programele Erasmus Mundus, Euromed Youth și Tempus pentru studenții din zonă ar trebui utilizate într-o măsură mai mare în vederea creșterii numărului de persoane din țările partenere sud-mediteraneene care participă la aceste programe. Educația și formarea profesională (EFP) joacă, de asemenea, un rol important în abordarea disparităților. Acest lucru ar trebui să includă identificarea principalelor componente strategice în ceea ce privește o politică integrată în materie de EFP, prin organizarea unor dezbateri la nivel național cu principalele părți interesate. Ar trebui, de asemenea, încurajate schimburile de bune practici în materie de programe care să consolideze competențele șomerilor.

Turismul reprezintă o componentă esențială a PIB-ului în multe din țările sud-mediteraneene. UE ar trebui să își dezvolte inițiativele actuale „Destinații europene de excelență (EDEN)", prin promovarea proiectului Calypso și a unor modele de turism sustenabile, precum și a turismului în extra-sezon în aceste țări. Protecția și promovarea **diversității culturale** sunt elemente importante, iar UE s-a angajat să dezvolte în continuare inițiative culturale cu zona Mediteranei de Sud.

Evenimentele recente din Mediterana de Sud, alături de creșterea prețurilor la alimente, au demonstrat necesitatea urgentă ca UE să sprijine țările partenere în vederea îmbunătățirii eficienței și a productivității **sectorului său agricol**, asigurând securitatea aprovizionării cu alimente. Comisia ar putea sprijini dezvoltarea rurală printr-o nouă inițiativă – o **Facilitate Europeană în cadrul politicii de vecinătate în sectorul agricol și în sectorul dezvoltării rurale**. Programul s-ar baza pe cele mai bune practici ale UE în ceea ce privește dezvoltarea zonelor rurale. Acesta ar integra sprijinul în domeniul investițiilor și crearea unor capacități administrative care să faciliteze modernizarea producției agricole, aliniate la standardele UE privind calitatea și securitatea alimentară. Acest program ar putea fi elaborat în strânsă colaborare cu FAO, Banca Mondială și, eventual, BEI.

În domeniul **transportului**, cooperarea ar trebui să se axeze pe modernizarea gestionării traficului aerian și pe îmbunătățirea siguranței și securității aeriene, în vederea creării unui spațiu aerian euromediteraneean. Acesta va cuprinde extinderea Sistemului european geostaționar mixt de navigare (EGNOS) asupra partenerilor mediteraneeni. Cooperarea cu partenerii mediteraneeni în vederea aplicării unei Strategii maritime mediteraneene ar trebui să consolideze siguranța, securitatea și supravegherea maritimă.

Utilizarea **tehnologiilor privind comunicațiile electronice** – pe lângă transmisiunile prin satelit – au facilitat considerabil valul de transformări în țările mediteraneene. Utilizarea pe scară largă a telefoanelor mobile, alături de socializările în rețea accesibile prin internet, au arătat importanța instrumentelor și a tehnologiilor puse la dispoziție de societatea informațională în vederea circulației informațiilor. În țările în care circulația informațiilor este parțial restricționată, asemenea instrumente pot contribui în mod semnificativ la democratizarea societăților și la crearea unei opinii publice prin promovarea libertății de exprimare.

Deși s-au realizat unele reforme legislative, în multe țări sud-mediteraneene mediul legislativ nu este dezvoltat suficient pentru a exploata potențialul deplin în materie de creștere și

productivitate al sectorului tehnologiilor informației și comunicațiilor. Factorii critici principali care trebuie abordați în continuare sunt crearea unor piețe cu adevărat deschise (care rămân, deseori, cvasi-monopoluri), instituirea unor autorități de reglementare independente, crearea unor condiții de concurență echitabile și a unor condiții de concurență pentru actorii de pe piață, precum și gestionarea eficientă a spectrului și a garanțiilor privind confidențialitatea și securitatea utilizatorilor.

Mai mult, asigurarea securității, a stabilității și a solidității internetului și a altor tehnologii de comunicații electronice reprezintă un element fundamental în construirea democrației. Trebuie să se evite privarea sau întreruperea arbitrară a accesului cetățenilor la acestea. Având în vedere caracterul transfrontalier și interdependent al tehnologiilor de comunicații electronice, inclusiv internetul, orice intervenție internă unilaterală poate avea efecte grave asupra altor părți ale lumii. Comisia va elabora instrumente care să permită UE, în anumite cazuri, să sprijine organizațiile societății civile sau cetățenii în evitarea unor astfel de perturbări arbitrare.

8. IMPLICAȚII REGIONALE ȘI SUBREGIONALE

Evenimentele dramatice care se desfășoară în zonă nu sunt răspândite în mod egal în regiune, iar efectele schimbărilor pot varia în mod semnificativ. Dimensiunea regională a dobândit o importanță din ce în ce mai mare, iar cooperarea regională va constitui un element important în atenuarea efectelor de contagiune negative.

Schimbarea dinamicilor din zonă semnifică - acum mai mult ca niciodată - că este esențial să se realizeze progrese urgente în ceea ce privește **procesul de pace din Orientul Mijlociu**. UE ar trebui să lucreze, de asemenea, în strânsă cooperare cu partenerii săi în vederea sprijinirii schimbărilor la nivel politic și social din regiune. În special Turcia joacă un rol crucial atât în calitate de actor regional important, cât și în calitate de exemplu incontestabil al democrației pluripartite într-o țară cu o populație predominant musulmană.

O viziune proaspătă a situației regionale necesită integrarea elementelor pozitive ale procesului de la Barcelona, alături de cele ale Uniunii pentru Mediterana, în cadrul unei noi abordări. Cea mai eficientă cooperare la nivel regional s-a bazat pe anumite proiecte care au adus beneficii concrete, și anume în domeniul mediului, al energiei, al transportului, al comerțului și al dialogului social.

Integrarea economică regională ar trebui încurajată. UE va sprijini proiecte care promovează schimburile comerciale mai libere între țările din regiune, apropierea legislației, consolidarea guvernanței economice, precum și infrastructurile necesare în vederea realizării unui comerț regional mai intens.

Ideea care stă la baza instituirii Uniunii pentru Mediterana a fost una pozitivă, și anume aceea a unui parteneriat de înalt nivel între cele două maluri ale Mediteranei. Cu toate acestea, trebuie să recunoaștem că aplicarea sa nu a dat rezultatele scontate. UpM trebuie să facă obiectul unei reforme pentru a-și putea realiza în întregime potențialul. Aceasta trebuie să funcționeze mai mult ca un catalizator care să apropie statele, instituțiile financiare internaționale și sectorul privat, propunând proiecte concrete care să creeze locuri de muncă, inovare și creștere economică, toate acestea fiind extrem de necesare în zonă. Ar trebui să contribuie la crearea condițiilor adecvate pentru progres în cadrul procesului de pace din Orientul Mijlociu. Însă, niciunul dintre cele două aspecte nu ar trebui să îl condiționeze pe celălalt. Participarea țărilor partenere la aceste proiecte ar putea urma principiul geometriei

variabile, în funcție de nevoile și interesele fiecărei țări în parte. Conform Tratatului de la Lisabona, Înaltul Reprezentant și Comisia sunt pregătiți să joace un rol mai important în cadrul Uniunii pentru Mediterana.

9. ASISTENȚA FINANCIARĂ A UE

- Reorientarea programelor bilaterale ale Instrumentului european de vecinătate și parteneriat
- Acordarea unei finanțări suplimentare

În prezent, este disponibilă suma de aproximativ 4 miliarde EUR de acum până la sfârșitul anului 2013, în vederea sprijinirii vecinilor noștri din sud, în temeiul Instrumentului european de vecinătate și parteneriat. Partea cea mai importantă a acestui sprijin este acordată prin programe bilaterale de asistență. În timp ce multe programe aflate în desfășurare sau în stadiu de proiect abordează cele trei priorități în cadrul „Parteneriatului", amploarea schimbărilor recente din zonă necesită o verificare aprofundată și reorientarea posibilă a ajutorului acordat de UE, în consultare cu țările partenere.

În ceea ce privește Tunisia și Egiptul, am clarificat deja faptul că suntem gata să considerăm cu atenție o reorientare completă a programelor noastre bilaterale pentru perioada 2011–2013 (și anume 240 MEUR, respectiv 445 MEUR) pentru a face față cu mai mult succes actualelor provocări și pentru a garanta că răspunsul nostru vine în întâmpinarea aspirațiilor legitime ale popoarelor. În general, în întreaga regiune, programele vor fi verificate în strânsă cooperare și în parteneriat cu țările beneficiare. Solicităm statelor membre să procedeze la un exercițiu similar de verificare în ceea ce privește programele lor bilaterale pentru a obține un impact maxim al ajutorului acordat de UE. În contextul situației bugetare actuale, considerăm, de asemenea, că evenimentele prezente vor necesita eforturi fără precedent în vederea obținerii unei coordonări și a unei consistențe maxime între eforturile statelor membre, precum și față de UE. De asemenea, vom continua să căutăm interacțiunea și coordonarea maximă cu instituțiile financiare internaționale.

Verificarea și reorientarea asistenței reprezintă primul pas în susținerea guvernelor partenere în vederea consolidării reformei și dezvoltării socioeconomice. Deși nu este încă posibilă o evaluare a nevoilor relevante, procesul de reformă va necesita un sprijin substanțial. Acesta va proveni din bugetul actual al UE[1].

De asemenea, va trebui să se acorde o atenție deosebită încurajării investițiilor sectorului privat din UE în Mediterana de Sud. În acest scop, Comisia va continua atragerea de credite din partea Facilității euromediteraneene de investiții și parteneriat (FEMIP) a Băncii Europene de Investiții (BEI), precum și din partea altor instituții financiare internaționale (IFI), prin intermediul Facilității de investiții pentru vecinătate (FIV) care oferă ajutor nerambursabil pentru investițiile în infrastructură și pentru dezvoltarea sectorului privat[2]. **Ținând seama de**

---

1 În temeiul rubricii 4 din cadrul financiar multianual 2007-2013, dacă este necesar, inclusiv prin intermediul Instrumentului de flexibilitate și al Rezervei pentru ajutoare de urgență.

2 Potențialul Facilității de investiții pentru vecinătate (FIV) în ceea ce privește atragerea de fonduri, datorită efectului de levier, este imens. Pentru perioada 2007-2010, subvențiile FIV alocate unor proiecte aprobate au generat un efect de levier de 17. Pe viitor, acest potențial ar trebui exploatat în continuare.

contribuția considerabilă a Comisiei în favoarea Facilității de investiții pentru vecinătate, statele membre sunt încurajate să contribuie la alimentarea acestui instrument.

Investițiile străine directe în sectorul privat, finanțate prin astfel de instrumente ar trebui să beneficieze, de asemenea, de dispoziții puternice de protecție a investițiilor, iar Comisia va furniza un instrument de informare și va elabora un cadru de protecție a investițiilor pentru societățile comerciale europene care doresc să investească în Mediterana de Sud.

În sfârșit, asistența macroeconomică ar putea fi necesară în cazul anumitor țări care se vor confrunta probabil cu **dificultăți pe termen scurt**, datorate impactului crizei asupra fluxurilor comerciale, turistice și a celor din sectorul investițiilor, precum și perturbării producției interne. În cazul în care există programe de împrumut ale FMI, iar nevoile finanțării externe sunt confirmate, țările care sunt vizate de politica europeană de vecinătate ar fi eligibile pentru a beneficia de **asistența macrofinanciară acordată de UE (AMF)**.

10. CONCLUZII

Acestea sunt primele propuneri, pe baza cărora se poate construi un nou partereniat în vederea sprijinirii schimbărilor din Mediterana de Sud. Ajutorul imediat și cel pe termen scurt ar trebui să fie însoțite de o asistență pe termen mai lung, atunci când fiecare țară este pregătită să indice nevoile la care pot răspunde partenerii săi din UE.

Uniunea Europeană, în dualitatea sa de comunitate de state membre democratice și de uniune de popoare, a fost nevoită să depășească obstacole istorice. Această poveste de succes a fost posibilă atunci când speranța a învins teama, iar libertatea a triumfat asupra represiunii. De aceea există o înțelegere profundă în UE față de aspirațiile popoarelor vecine din sud. UE dorește să le sprijine pe acestea în construirea unor democrații reale și a unor societăți pașnice și prospere. Fiecare țară și fiecare popor își va alege, desigur, calea proprie și va lua propriile decizii. Este firesc ca acestea să decidă și nu ca noi să încercăm să impunem soluții. Această comunicare subliniază hotărârea UE de a sprijini aceste țări pe parcursul călătoriei lor spre un viitor mai bun.

Anexa 1 GLOSAR DE TERMENI

Acord de asociere

Aceste acorduri se referă la relațiile contractuale dintre Uniunea Europeană (UE) și o țară nemembră a UE. Acordurile de asociere pot promova stabilirea/consolidarea unui dialog periodic și a unor relații strânse în ceea ce privește aspectele politice și cele legate de securitate; liberalizarea treptată a comerțului cu bunuri, servicii și capitaluri; cooperarea economică care vizează încurajarea dezvoltării economice și sociale, precum și integrarea economică regională; dialogul social, cultural și acela privind drepturile omului. Încheierea acordurilor de asociere are drept temei juridic articolul 217 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), la articolul 8 alineatul (2), prevede o trimitere specială la acordurile cu țările învecinate.

În temeiul acordurilor de asociere, noțiunea de „statut avansat" înseamnă o consolidare a cooperării politice și instituirea unor noi oportunități în relațiile economice și comerciale, o convergență legislativă treptată, precum și o mai bună cooperare cu anumite agenții și programe europene.

Zone de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare (DCFTA)

Un acord de liber schimb care acoperă o gamă largă de aspecte legate de comerț („cuprinzătoare") și care vizează eliminarea obstacolelor de „dincolo de granițe" care stau în calea comerțului, grație unor proceduri de apropiere a legislației, deschizând/extinzând astfel parțial piața internă a UE înspre cealaltă parte. În prezent, numai țările PEV beneficiază de acest lucru.

Politica europeană de vecinătate (PEV)

A fost propusă de către Comisie în perioada 2003-2004 ca politică-cadru prin care o Uniune Europeană extinsă își poate consolida și aprofunda relațiile cu cei 16 vecini ai săi aflați cel mai aproape (Algeria, Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Egipt, Georgia, Israel, Iordania, Liban, Libia, Moldova, Maroc, Teritoriile palestiniene ocupate, Siria, Tunisia și Ucraina) în scopul de a contracara riscurile marginalizării în cazul țărilor vecine care nu au participat la extinderea istorică din 2004, asigurând astfel consolidarea unei zone comune de prosperitate, stabilitate și securitate. Se prevede adoptarea unei revizuiri a PEV în aprilie 2011.

Planurile de acțiune ale PEV

Aceste documente sunt negociate cu fiecare țară și trebuie adaptate fiecărei țări, în funcție de nevoile și capacitățile acestora, precum și în funcție de interesele proprii și de cele ale UE. Acestea definesc, de comun acord, o agendă a reformelor politice și economice, prin intermediul unor priorități pe termen scurt și mediu (3-5 ani). Acestea acoperă dialogul politic și reforma, cooperarea și dezvoltarea economică și socială, aspectele legate de comerț, reforma pieței și reformele legislative, cooperarea în sectorul justiției și al afacerilor interne, sectoarele următoare: transport, energie, societatea informațională, mediu, cercetare și dezvoltare, precum și dimensiunea umană (contacte interpersonale, societatea civilă, educație, sănătate publică). Stimulentele oferite, în schimbul progresului realizat cu anumite reforme relevante, sunt o mai mare integrare în programele și rețelele europene, o asistență sporită și un acces mai mare pe piață.

Instrumentul european de vecinătate și parteneriat (IEVP)

Din 2007, Instrumentul european de vecinătate și parteneriat (IEVP) constituie temeiul juridic pentru asistența acordată țărilor PEV și Rusiei – susținând prioritățile convenite în planurile de acțiune ale PEV, precum și parteneriatul strategic cu Rusia, înlocuind instrumentele precedente pentru țările vecine din est și, respectiv, pentru Rusia și pentru partenerii mediteraneeni.

Procesul de la Barcelona

Politica-cadru lansată în 1995 de miniștrii afacerilor externe ai celor 15 membri ai UE de atunci și de cei 14 parteneri mediteraneeni stă la baza parteneriatului euromediteraneean, care s-a transformat în Uniunea pentru Mediterana. Parteneriatul a fost elaborat pe trei dimensiuni principale: dialogul politic și dialogul pe tema securității; parteneriatul economic și financiar; parteneriatul social, cultural și uman. Odată cu introducerea politicii europene de vecinătate (PEV) în 2004, procesul de la Barcelona a devenit, în primul rând, forumul multilateral al dialogului și cooperării între UE și partenerii săi mediteraneeni, în timp ce relațiile bilaterale complementare sunt gestionate în principal în temeiul PEV și prin acordurile de asociere semnate cu fiecare țară parteneră.

Facilitatea euromediteraneeană de investiții și parteneriat (FEMIP)

Această facilitate reunește împrumuturile acordate de BEI, garantate de la bugetul EU, și alte servicii oferite de Banca Europeană de Investiții (BEI), în vederea sprijinirii dezvoltării economice și a integrării țărilor partenere mediteraneene. Activitățile sale se axează pe două domenii prioritare: sprijinirea sectorului privat și crearea unui mediu favorabil investițiilor.

Banca Europeană de Investiții (BEI)

Banca Europeană de Investiții (BEI) este instituția de finanțare a Uniunii Europene. Acționarii săi sunt cele 27 de state membre ale Uniunii, care au subscris, de comun acord, la capitalul acesteia. Rolul BEI este acela de a oferi finanțare pe termen lung în vederea sprijinirii proiectelor de investiții. În interiorul Uniunii Europene, BEI sprijină obiectivele politice ale UE în următoarele domenii: întreprinderile mici și mijlocii; coeziune și convergență; lupta împotriva schimbărilor climatice; protecția mediului și comunitățile durabile; energia durabilă, competitivă și sigură; economia bazată pe cunoaștere; rețelele transeuropene. În afara UE, BEI desfășoară activitate în peste 150 de țări în vederea aplicării pilonului financiar al politicilor externe de cooperare și dezvoltare ale UE (dezvoltarea sectorului privat, dezvoltarea infrastructurii, securitatea aprovizionării cu energie și sustenabilitatea mediului).

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD)

Instituită în 1991 ca răspuns la schimbările majore apărute în mediul politic și economic din Europa Centrală și de Est, BERD este o instituție financiară internațională care sprijină proiecte din Europa Centrală până în Asia Centrală, prin investiții, în primul rând, în clienții din sectorul privat ale căror nevoi nu pot fi soluționate pe deplin de către piață, în scopul favorizării tranziției spre economii de piață deschise și democratice. Recent, zona sa de activitate a fost extinsă asupra Turciei.

FRONTEX

Este Agenția Europeană pentru Gestionarea Cooperării Operaționale la Frontierele Externe ale statelor membre ale Uniunii Europene. Cu sediul la Varșovia, această agenție este un organism specializat și independent, care are sarcina de a coordona cooperarea operațională între statele membre în domeniul securității frontierelor.

Maghreb

Termenul se referă, în general, la cele cinci țări nord-africane, și anume Maroc, Algeria, Tunisia, Libia și Mauritania, plus teritoriul disputat al Saharei Occidentale, deși se utilizează cel mai frecvent pentru a face referire la Algeria, Maroc și Tunisia.

Mashreq

Acest termen se referă la țările situate în estul Egiptului și până în nordul Peninsulei Arabice (Iordania, Liban, Siria și Teritoriile palestiniene ocupate), cu toate că se utilizează în mod curent pentru a include și Egiptul.